

Lunastuslainsäädännön uudistamistyöryhmä

Asettaminen

Oikeusministeriö on tänään asettanut työryhmän valmistelemaan ehdotuksen lunastuslain ja eräiden muiden lakien tarkistamiseksi. Oikeusministeriö asettaa erikseen seurantaryhmän seuraamaan ja arvioimaan työryhmän työtä.

Toimikausi

Työryhmän toimikausi on 21.2.2018 – 28.2.2019.

Tausta

Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmaan sisältyvän Suomalainen ruoantuotanto kannattavaksi, kauppatase nousuun -kärkihankkeen osatehtäväksi on kirjattu omaisuuden suojan parantaminen.

Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta (603/1977) tuli voimaan 1.1.1978. Laki korvasi vuodelta 1898 peräisin olleen lain kiinteän omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen. Lunastuslakia on muutettu sen voimassaoloaikana 21 kertaa. Muutoksista suurin osa on koskenut menettelyllistä ja hallinnollista sääntelyä. Aineellinen sääntely on säilynyt pitkälti muuttamattomana. Samaan aikaan muu kiinteistötoimituksia koskeva lainsäädäntö on kehittynyt merkittävästi, mikä on osaltaan johtanut sääntelyn hajanaisuuteen.

Lunastuslain mukaan lunastettavan omaisuuden omistajalla on oikeus saada täysi korvaus lunastuksen vuoksi aiheutuvista taloudellisista menetyksistä. Voimassaolevan lunastuslain korvauserusteiden on katsottu johtavan pääsääntöisesti täyden korvauksen vaatimuksen täyttymiseen. Erinäisissä tutkimuksissa on kuitenkin esitetty epäilyksiä, toteutuuko täyden korvauksen vaatimus kaikissa lunastustilanteissa nykyisen sääntelyn puitteissa.

Lunastuslakiin sisältyvän niin sanotun arvonleikkaussäätelyn tarkoituksena on leikata asemakaavoituksesta johtuva alueen arvonnousu lunastuskorvauksesta tilanteessa, jossa valtio, kunta tai kuntayhtymä lunastaa alueen yhdyskuntarakentamista varten. Säätelyn tarpeellisuudesta on esitetty erilaisia näkemyksiä.

Lunastuslainsäädännön tarkistamistarpeita on kartoitettu oikeusministeriössä virkатыönä laaditussa arviomuistiossa (Oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita, 33/2016). Arviomuistio on ollut laajalla lausuntokierroksella ja lausunnoista on laadittu tiivistelmä (Oikeusministeriön mietintöjä ja lausuntoja, 44/2017). Lisäksi oikeusministeriö tilaa erillisen asiantuntijaselvityksen arvonleikkaussäätelyn mahdollisen kumoamisen vaikutuksista.

Tavoitteet

Tavoitteena on arvioida lunastuslain korvauksen määrittämisen perusteiden ja korvausmenettelyä koskevan säätelyn ajantasaisuus sekä tarkistaa lunastuslakia sen varmistamiseksi, että perustuslaista johtuva täyden korvauksen vaatimus täyttyy ja maanomistajien tasapuolinen kohtelu toteutuu kaikissa lunastustoimituksissa. Tavoitteena on myös keventää ja nopeuttaa lunastusasioiden käsittelyä sekä alentaa käsittelystä aiheutuvia kustannuksia.

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on laatia ehdotukset muutoksiksi lunastuslakiin ja muihin siihen liittyviin lakeihin siten, että hankkeen tavoitteet saavutetaan. Ehdotusten tulee pohjautua lunastuslainsäädännön tarkistustarpeista laadittuun arviomuistioon ja siitä saatuun lausuntopalautteeseen.

Arvonleikkaussäätelyyn mahdollisesti tehtävien muutosten vaikutuksia työryhmän toimeksiantoon arvioidaan sen jälkeen, kun edellä mainittu selvitys ja siitä saatu lausuntopalaute on käytettävissä.

Työryhmän on laadittava lainsäädäntöehdotuksensa hallituksen esityksen muotoon.

Organisointi

Puheenjohtaja
Professori Ari Ekroos

Jäsenet
Lainsäädäntöneuvos Jari Salila, oikeusministeriö
Ylijohtaja Pentti Lähteenoja, maa- ja metsätalousministeriö
Lainsäädäntöneuvos Jaana Junnila, ympäristöministeriö
Maanmittausneuvos Markku Markkula, Maanmittauslaitos
Maa-oikeusinsinööri Sakari Haulos, Vantaan käräjäoikeus/maa-oikeus

Sihteerit

Tutkija Aleksi Heikkilä, oikeusministeriö
OTT Martti Häkkänen

Pysyvä asiantuntija

Professori Kauko Viitanen, Aalto-yliopisto

Työryhmä voi kuulla asiantuntijoita.

Työryhmän kokoonpanossa on pyritty ottamaan huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä säädetty vaatimus, jonka mukaan työryhmässä tulee olla vähintään 40 prosenttia sekä naisia että miehiä, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Edustajan nimeämispyyntöissä pyydettiin ehdottamaan mahdollisuuksien mukaan sekä mies- että naisehdokasta jokaista jäsenpaikkaa kohden. Vain yhdellä edustettuna olevalla taholla oli esittää työryhmään naisehdokas. Niillä työryhmässä edustettuna olevilla tahoilla, joiden edustajana on mies, ei ilmoituksensa mukaan ollut esittää työryhmän toimeksiannon alaan perehtyneitä naisehdokkaita, minkä vuoksi kiintiövaatimuksesta poikkeamiselle on lainkohdassa tarkoitettu erityinen syy.

Kustannukset ja rahoitus

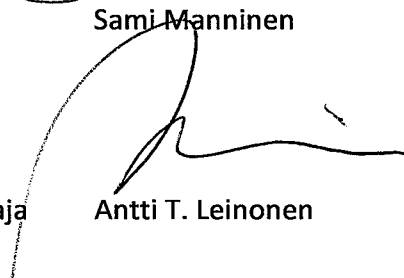
Työryhmän menot maksetaan momentilta 25.01.011.

Ylijohtaja

Sami Manninen

Lainsäädäntöjohtaja

Antti T. Leinonen

JAKELU työryhmän puheenjohtaja, jäsenet, asiantuntija ja sihteerit

TIEDOKSI Oikeusministeriö:
kansliapäällikkö Välimaa
viestintäjohtaja
lainvalmisteluosasto
hankerekisteri